

باسخ افته

راهحل پیشنهادی برای

شرکت سهامی خاص تولید پاکان*

توضیح

پس از انتشار چند افته، مسئولان محترم حسابدار اطلاع دادند که بسیاری از افته خوانها راهحل افتهها را نیز خواسته اند. چون درخواستها مکرر شد، مصمم شدم که حداقل راهحلی برای چند افته پیشنهاد کنم و این اولین آنهاست. بدیهی است که این راهحل متناسب با برداشتهای من از وضعیت شرکت و استنباط من از اطلاعات افته است. چه بسا که دیگر خوانندگان راهحلهای متفاوتی برای همین افته پیشنهاد کنند، و من بسیار امیدوارم که راهحلهای دیگری به دفتر مجله برسد و چاپ شود تا خوانندگان دریابند که در یک وضعیت تصمیم گیری، با دادههای مشابه و حتی محاسبه های یکسان، دو نفر ممکن است دو تصمیم مختلف اخذ کنند.

از این رو، از خوانندگان محترم تقاضا می کنم اولاً اگر در محاسبه های من اشتباهی می یابند، گوشزد کنند تا تصحیح شود، و ثانیاً اگر تصمیم متفاوتی برای شرکت پاکان گرفته اند، برای چاپ به مجله ارسال دارند.

متن افته در شماره ۵۷ حسابدار چاپ شده است. در آن متن افزایش قیمت مواد در حمل بشکهای ۱۰۰۰ ریال در تن ذکر شده است. این مبلغ را تصحیح کنید. در راهحل، از رقم ۵۰۰۰ ریال استفاده شده است.

* برای تهیه این راهحل، از محاسبات آقایان مسعود دادگر و حیدر مستخدمین—

حسینی استفاده شده است.

قرارداد شرکت امید با شرکت پاکان به قول بسیاری از دانشجویانی که برای اول بار آن را می‌خوانند بسیار "ترکمنچای" به نظر می‌رسد. اما، با شروع محاسبه آنان درمی‌یابند که طرح چندان هم بد نیست:

الف. محاسبه صرفه‌جویی در هزینه‌ها در صورت استفاده از مخازن

$$10000 \div 200 = 50 \quad \text{تعداد بشکه برای یک تن مواد}$$

$$50 \times 350 = 17500 \quad \text{(ریال) درآمد فروش بشکه‌ها}$$

$$50000 - 17500 = 32500 \quad \text{(ریال) هزینه حمل اضافی هرتن با بشکه}$$

$$A = 322000 \times 32500 = 10470000000 \quad \text{(ریال) صرفه‌جویی در هزینه‌های حمل}$$

$$322000 \times 80 \times 10000 = 257600000000 \quad \text{(ریال) قیمت تمام شده خرید مواد}$$

$$B = 257600000000 \times 1\% = 2576000000 \quad \text{(ریال) صرفه‌جویی مربوط به ضایعات}$$

$$A + B = 10470000000 + 2576000000 = 12996000000 \quad \text{(ریال) کل صرفه‌جویی}$$

ب. محاسبه سرمایه‌گذاری در مخازن

$$520000000 \times 1/07 = 5596400000 \quad \text{جریان خروجی سال ۶۲ (بانظارت)}$$

$$1000000000 \times 1/07 = 10700000000 \quad \text{" " " " ۶۳}$$

$$580000000 \times 1/07 = 6200000000 \quad \text{" " " " ۶۴}$$

$$\underline{\underline{22470000000}} \quad \text{کل سرمایه‌گذاری ظرف سه سال}$$

ج. محاسبه استهلاک

$$2247000000 \times 12/5 = 289680000 \quad \text{(ریال) استهلاک سالانه مخازن}$$

$$289680000 \times \frac{3}{4} = 217260000 \quad \text{(ریال) استهلاک مخازن سهم پاکان}$$

$$1200000000 \times 8\% \times \frac{3}{4} = 72000000 \quad \text{(ریال) استهلاک اسکله سهم پاکان}$$

جریانهای خروجی

سه رقم از بند الف برای سالهای ۶۲، ۶۳ و ۶۴

و نیز: هزینه‌ها مالیات

$$170464095 + 597443625 = 767907720 \quad \text{ریال جریان خروجی در سالهای ۱ تا ۸}$$

$$220730500 + 286780000 = 507510500 \quad \text{ریال جریان خروجی در دو سال آخر}$$

توجه دارید که ذخیره استهلاک در این افته خاص به جریانهای ورودی اضافه نشده

است ، زیرا آنچه بابت هزینه استهلاک محاسبه می شود ، نقداً از طرف شرکت پاکان به شرکت امید پرداخت می شود . یعنی این هزینهها ، جریانهای واقعا " خروجی اند ، و برخلاف موارد معمول در شرکت باقی نمی مانند .

ز . محاسبه ارزش فعلی

جدول زیر ارزش فعلی طرح را با نرخ ۲۰٪ نشان می دهد .

جدول خلاصه جریانهای ورودی و خروجی و محاسبه ارزش فعلی با نرخ ۲۰٪

سال	جریانهای ورودی	جریانهای خروجی	خالص جریان ورودی و خروجی	PVIF	ارزش فعلی
۶۲	—	۵۵۶۴۰۰۰	(۵۵۶۴۰۰۰)	۱	(۵۵۶۴۰۰۰)
۶۳	—	۱۰۷۰۰۰۰۰	(۱۰۷۰۰۰۰۰)	۰/۸۳۳	(۸۹۱۳۱۰۰۰)
۶۴	—	۶۲۰۶۰۰۰	(۶۲۰۶۰۰۰)	۰/۶۹۴	(۴۳۰۶۹۶۴۰)
۶۵-۷۱	۱۵۹۵۶۰۰۰	۷۷۲۰۷۰۷۲	۸۲۳۵۲۰۲۸	$۲/۶۰۵ \times ۰/۵۷۹$	۱۷۱۰۸۹۳۵۰۲
۷۲	۱۴۴۵۸۰۰۰	۷۷۲۰۷۰۷۲	۶۷۳۷۲۰۲۸	۰/۱۳۵	۹۰۹۵۲۵۸
۷۳-۷۴	۱۲۹۶۰۰۰۰	۶۱۴۰۸۰۵۰	۶۸۱۹۱۰۵۰	$۱/۵۲۸ \times ۰/۱۱۲$	۱۱۶۲۰۰۲۰
				ارزش فعلی حال طرح	۴۸۱۸۱۴۰ ریال

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

ح. محاسبه نرخ بازده داخلی

با توجه به محاسبه بند قبل، این نرخ باید بیش از ۲۰٪ باشد، چرا که با نرخ ۲۰٪ ارزش فعلی مثبت شده است. اما به دلیل کوچک بودن رقم، نرخ بازده نمی‌تواند چندان از ۲۰٪ دور باشد. به روش آزمون و خطا و از روی جدول ارزش فعلی، این نرخ را محاسبه می‌کنیم.

محاسبه با نرخ ۲۱٪		محاسبه با نرخ ۲۲٪		خالص جریان ورودی و خروجی
PVIF	ارزش فعلی	PVIF	ارزش فعلی	
۱	(۵۵۶۴۰۰۰۰)	۱	(۵۵۶۴۰۰۰۰)	(۵۵۶۴۰۰۰۰)
۰/۸۲۶	(۸۸۳۸۲۰۰۰)	۰/۸۲۰	(۸۷۷۴۰۰۰۰)	(۱۰۷۰۰۰۰۰۰)
۰/۶۸۳	(۴۲۳۸۶۹۸۰)	۰/۶۷۲	(۴۱۷۰۴۳۲۰)	(۶۲۰۶۰۰۰۰)
۰/۵۶۴ × ۳/۵۰۸	۱۶۲۹۳۴۹۷۰	۰/۵۵۱ × ۳/۴۱۶	۱۵۵۰۰۴۷۷۰	۸۲۳۵۲۲۸۰
۰/۱۲۳	۸۲۸۶۷۹۰	۰/۱۱۲	۷۵۴۵۶۹۵	۶۷۳۷۲۲۸۰
۰/۱۰۲ × ۱/۵۰۹	۱۰۴۹۵۸۹۹	۰/۰۹۲ × ۱/۴۹۲	۹۲۶۰۲۳۸	۶۸۱۹۱۸۵۰
	<u>(۴۶۹۱۳۳۱)</u>		<u>(۱۳۱۷۳۵۱۷)</u>	

محاسبه را نخست با نرخ ۲۲٪ آغاز کردیم و چون حاصل رقم نسبتاً بزرگ منفی شد، با نرخ ۲۱٪ آزمون را تکرار کردیم. ارزش فعلی ۴۶۹۱۳۳۱ - ریال می‌شود که اگر با ارزش فعلی ۲۰٪ یعنی ۲۸۱۸۱۴۰ + ریال مقایسه شود، به راحتی می‌توان نتیجه گرفت که نرخ بازده داخلی طرح تقریباً برابر ۲۰/۵٪ است.

پاسخ به سئوالها:

- نرخ بازده داخلی طرح ۲۰/۵٪ است. طبعاً با اصلاح بند ۸ آن طور که آقای عبدالرسولی می‌گوید، نرخ بازده داخلی کمی افزایش می‌یابد، زیرا:
 - ارزش اسقاط مخزنها بر جریانهای نقدی ورودی می‌افزاید، و
 - پرداخت استهلاک مخزنها به شرکت امید صورت نخواهد گرفت، و ذخیره استهلاک به عنوان منبع وجوه بر جریانهای نقدی ورودی افزوده می‌شود، چرا که با ثبت "هزینه استهلاک" پولی از شرکت خارج نخواهد شد.

۲. البته، اگر نرخ تنزیل را همان ۲۰٪ بگیریم، نرخ بازده داخلی طرح اندکی کاهش می‌یابد، چرا که بهره وام جریان نقدی خروجی است. اما، با استفاده از وام ۱۲٪، هزینه سرمایه متوسط شرکت پایین می‌آید، عایدی بهتری نصیب صاحبان سرمایه می‌شود، و نرخ بازده داخلی طرح بالا می‌رود، و در نتیجه اجرای طرح موجه‌تر می‌شود.

۳. محاسبه‌ها بیانگر آن است که نرخ بازده ۲۰٪ مورد نظر عاید می‌شود، و ظاهراً اشکالی برای اجرای طرح در میان نیست. اما اگر شرکت واقعاً بر بازده ۲۰٪ تأکید دارد و سرمایه‌گذارهای تبدیل با چنین نرخ بازده بالایی سراغ دارد، ضروری است که روی مفروضات محاسبه قدری تأمل شده، و در صورت لزوم، با مفروضات تازه، محاسبه تجدید شود.

پاسخ منفی به سئوالهای زیر و الصاق احتمال بالا به وقوع حوادث ذکر شده نرخ بازده طرح را کاهش می‌دهد:

الف. آیا شرکت امید ظرف سه سال تأسیسات را تحویل خواهد داد؟

ب. آیا خطر بمباران مجدد و صدمه دیدن دوباره مخزنها کمتر شده است؟

ج. آیا شرکت امید آن قدر اعتبار دارد که بتوان از ارائه خدمات تعمیر و نگهداری مخزنها و اسکله در سالهای آینده مطمئن شد؟

د. آیا امکان افزایش قیمت بشکه در سالهای آینده کم است؟

برعکس، موارد زیر باعث افزایش نرخ بازده طرح می‌شوند:

الف. افزایش قیمت مواد که هزینه ضایعات را بالا می‌برد، و بر صرفه‌جویی طرح تأثیر دارد.

ب. افزایش هزینه‌های حمل

ج. گسترش عمر طرح

۴. به دلیل وجود اسکله، محل استقرار مخزنها را نمی‌توان تغییر داد. از این رو، شرکت باید اطمینان یابد که مخزنهای جدید کمتر در معرض حمله‌های هوایی مشابه‌اند. به علاوه، شرکت می‌باید ارزیابی دقیقی از تواناییهای شرکت امید داشته باشد، و اطمینان نسبی حاصل باشد که شرکت امید‌کننده کار است و در نیمه راه همه چیز را رها نخواهد کرد، و در آینده قادر به ارائه خدمات تعمیر و نگهداری خواهد بود.

ایجاد مخزنها امری اصولی و بنیادی به نظر می‌رسد، و حمل با بشکه طبعاً راه‌حلی مقطعی، موقتی، و متناسب با شرایط بحرانی است. شک نیست که ساخت مخزنها در بلندمدت اجتناب‌ناپذیر است، و سؤال مطرح برای مدیران بیشتر آن است که آیا با توجه

به امکانات، زمان ساخت مجدد مخزنها فرا رسیده است یا نه؟
با توجه به محاسنها و نکته‌های یاد شده، و نیز به‌ویژه بذل توجه به نکته اخیر،
پیشنهاد من به هیئت‌مدیره آن است که قرارداد را حتی اگر با تصحیح ماده ۸ موافقت
نشود، امضاء کنند.

بقیه از صفحه ۹۳

فانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ تابع مقررات فصل مالیات بر درآمد املاک
نبوده و از طریق رسیدگی به دفاتر تشخیص داده خواهد شد، لذا در این گونه موارد از
اعلام مراتب به حوزه‌های مالیاتی جهت صدور گواهی موضوع ماده ۱۸۷ فانون مذکور
خودداری گردد البته توجه خواهند داشت که بطور کلی معاملات فصل ششم فانون مذکور
(مالیات بر درآمد اتفاقی) از شمول قاعده مزبور مستثنی بوده و ثبت معاملات مربوط به
آن مستلزم اخذ گواهی انجام معامله میباشد که پس از وصول مالیات بر درآمد اتفاقی
متعلقه از منتفع شونده گواهی مربوطه صادر خواهد شد.

۲- تنظیم قراردادهای مشارکت مدنی بانکها با اشخاص حقیقی جهت احداث یا
تکمیل واحدهای مسکونی و همچنین تنظیم قراردادهای واگذاری حقوق سهم‌الشرکه بانکها
در بنای احداثی ناشی از قرارداد مذکور تحت هر عنوان از قبیل فروش اقساطی و غیره به
شریک یا شرکای مدنی نیازی به مطالبه گواهی انجام معامله موضوع ماده ۱۸۷ فانون مذکور
ندارد.

۳- بنابه حکم کلی ماده فوق‌الذکر اضاله یا فسخ اسناد رسمی و همچنین مفاد اسناد
رهنی منجمله در مورد بانکها در هر حال مستلزم اخذ گواهی لازم از حوزه مالیاتی ذیربط
خواهد بود.

احمد حسینی

معاون درآمدهای مالیاتی